

Jaarverslag 2018

Bestuursvergaderingen

Er zijn het afgelopen jaar 12 bestuursvergaderingen geweest en 1 Algemene Ledenvergadering. In deze vergaderingen werd van alles besproken om de vereniging zo goed mogelijk te laten functioneren. De volgende zaken in het bijzonder zijn gepasseerd:

- PR & communicatie;
- Ledenwerving;
- Opvolging aftredende bestuursleden;
- Aanschaf en onderhoud heemhuisje.

Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering is gehouden op 14 juni 2018. Tijdens deze vergadering werd het jaarverslag vastgesteld en werd er financiële verantwoording afgelegd. Tevens werd er ingegaan op de plannen rondom het onderhoud cq aanschaf van het heemhuisje en het onderhoud van het museum.

Samenstelling bestuur

Het bestuur bestond in 2018 uit:

Jan Luysterburg (voorzitter)	= Regulier aftredend in 2019
Esther Cleeren (secretaris)	= Regulier aftredend in 2020
Dees Verbeek (bestuurslid)	= Regulier aftredend in 2021
Cor Cleeren (bestuurslid)	= Regulier aftredend in 2020
John Matthijsen (bestuurslid)	= Regulier aftredend in 2019
Frans Klaassen (bestuurslid)	= Regulier aftredend in 2019

Ledenaantal en contributie

Het ledenaantal bedroeg op 1 januari 2019 507 leden tegenover 512 leden op 1 januari 2018. De contributie is wordt 1 januari 2019 opgehoogd naar € 22.50 voor de bezorging in de gemeente Woensdrecht. De portokosten worden stapsgewijs aangepast.

Kascontrolecommissie

De kascontrolecommissie bestaat in 2019 uit dhr. Minnebach en mw. Stoutjesdijk.

In 2018 bestond de kascontrolecommissie uit dhr. Rennen en dhr. Minnebach.

Lezingen / activiteiten

De volgende activiteiten werden in 2018 georganiseerd of er werd een bijdrage aan geleverd door leden van onze heemkundekring.

Lezingen:

- 22 april: Pater Anselmus Musters door John van Dooren en de familie Raaymakers.
- 27 mei: voordracht door Jan van Elzaker.
- 28 oktober: Prinses Paulientje door Jochen Rengers

Vertegenwoordig/activiteiten:

- 26 januari: afscheid prins carnaval Ossendrecht.
- 28 maart: presentatie van het boek: “de wereld kwam naar Woensdrecht”
- 14 april: opening museumseizoen en thematentoonstelling over pater Anselmus Musters
- 5 juli: onthulling standbeeld prinses Paulientje
- 4 november: deelname heemquiz met een mooie 4^e plaats
- 17 november: vrijwilligersmiddag met boerenmaaltijd en een optreden van Smidje Verholen

Praatmorgen:

Op 10 eerste zondagen van de maand. Daarnaast kon men elke maandagochtend hier terecht voor het wekelijks “bijkletsen” over vroeger en nu.

Regulier overleg met de gemeente:

Ook in 2018 heeft onze heemkundekring, regulier overleg gevoerd met de gemeente over diverse zaken.

Werkgroepen

Archeologie

De werkgroep archeologie komt verschillende keren bij elkaar op informele wijze en heeft onderling het besluit genomen om dit op een frequentere basis te laten plaatsvinden. De werkgroep houdt Ze houden zich bezig o.a. met de waardekaart en zullen de contacten met de gemeente en stadsarcheoloog weer aanhalen.

Dialecten

Het jaar 2018 was voor de werkgroep wederom een vrij rustig jaar. De leden werken aan een derde boek, ditmaal met verhalen in de diverse dialecten van het Zuidkwartier. Maar het verzamelen van dialectwoorden en zegswijzen gaat natuurlijk ook gewoon door. De werkgroep kwam in 2018 twee keer bij elkaar als werkgroep, te weten op 13 september en 29 november. Tijdens deze bijeenkomsten werden dialectzaken besproken, maar vooral verhalen en gedichten voorgelezen. De leden van de werkgroep hebben het voornemen om in 2019 om de drie maanden bij elkaar te komen, waarbij elk lid van de werkgroep wil presenteren wat hij heeft geschreven of verzameld.

De werkgroep telt 8 leden, te weten: Dick van der Poel, Edy Minnebach, Emile van den Eijnden, Frans van der Sande, Jan van Elzaker, Wim Brooijmans, Ad Borremans en contactpersoon Jan Luysterburg. Toon de Weert heeft zich afgemeld.

Karnavalsstichting de Snoeken kwam in goede samenwerking met de werkgroep op 3 februari 2018 tot de zesde uitgave van het jaarlijks terugkerend *'t Grwoot Wjeeldrechts Dikteej*. Het door Edy Minnebach en Jan Luysterburg samengestelde dictee werd weer een

mooi succes, met 25 enthousiaste deelnemers. Winnaar van de Felix Verbeek Wisseltrofee werd deze keer Rini Holtzer uit Steenbergen.

Leden van onze werkgroep namen samen met leden van KS de Snoeken en andere Wjeeldrechtenaren op 24 januari deel aan 't Gròòt Berregs Diktee, waar zij weer gastvrij werden onthaald.

Onze werkgroep was betrokken bij het schrijven en de presentatie op 8 oktober van de module Dialecten bij de School voor Geschiedenis van de Geschiedkundige Kring in Bergen op Zoom.

Onze leden waren op 21 juni aanwezig in het Dialectcafé te Halsteren om daar hun bijdrage te leveren. Omdat dit waardevolle evenement dreigde op te houden, namen wij het initiatief om het uit te breiden tot het West-Brabants Dialectcafé en het voortaan beurtelings te organiseren. Op 27 september werd het voor het eerst door ons georganiseerd, in de zaal van Hotel Dekkers. Op 19 september mochten wij op ZuidWest TV hiervoor reclame maken. Op 13 december namen we deel aan de volgende, ook zeer geslaagde, uitvoering in Het Zwijnshoofd te Bergen op Zoom.

Jan Luysterburg is voor het vijfde jaar de hoofdredacteur van het tijdschrift *Brabants*. Het kwartaalblad over Brabanders en hun taal wordt alom geprezen. Ook Heemkundekring Het Zuidkwartier is op het blad geabonneerd.

Jan Luysterburg is, samen met Cor Swanenberg, redacteur en presentator (4 maart) van het Brabants Boekenweekboek. In het Brabants Boekenweekboek 2018, met als titel *Netuur in alle tinte*, verschenen vanuit onze werkgroep 3 verhalen (Edy Minnebach, Jan van Elzaker en Jan Luysterburg). De verhalen van Edy Minnebach en Jan Luysterburg kregen van de jury een eervolle vermelding. De redactie is in 2018 voorgedragen voor de prestigieuze provinciale onderscheiding De Zachte G.

Jan Luysterburg deed ook mee aan de tweejaarlijkse schrijfwedstrijd bij gelegenheid van het Dialectenfestival in Lieshout (9 juni).

Radio Omroep Brabant is helaas jaren geleden al gestopt met dialectgerelateerde programma's en dus ook met het succesvolle programma *Bij wijze van spreken*. De medewerkers aan dit dialectprogramma gaven het echter niet op en gingen via de lokale Brabantse omroepen door met het programma, dat nu *Bij wijze van za'k mar zegge* heet. Ook Jan Luysterburg heeft hiervoor op 8 juni in Schijndel weer 7 verhaaltjes geschreven en ingesproken. De verhaaltjes zijn te lezen en te beluisteren op www.brabantserfgoed.nl in de rubriek Dialect.

Op 29 april waren Edy Minnebach en Jan Luysterburg, vanwege hun verdiensten voor de West-Brabantse dialecten, eregast bij het 25-jarig bestaan van gemeenschapshuis Den Durpsherd in Berlicum.

De werkgroep dankt het bestuur voor de zeer geslaagde Vrijwilligersmiddag op 17 november, waarbij het dialect (van Roosendaal) ook weer een belangrijke rol speelde vanwege het zeer amusante optreden van Smidje Verholen.

Jan Luysterburg deed voor de zevende keer mee aan de Brabantse Kerstgedichtenwedstrijd in Boxmeer. Hij bereikte op 17 december voor de zesde keer de finale en oogstte veel lof van jury en publiek.

Op 21 december 2016 startte in de Halsterse Krant & de Zuidwestkrant een door ons georganiseerde dialectwedstrijd, die in 2017 om de twee weken werd gehouden. Vanwege het succes van deze column heeft de redactie van de huis-aan-huiskrant verzocht om de rubriek ook in 2018 voort te zetten, hetgeen geschiedde.

De werkgroep dankt de redactie van de Tijding vanwege het feit dat zij in elke editie weer enkele pagina's ruimte biedt aan ons. Daarbij valt steeds weer op, hoe mooi en zorgvuldig deze pagina's zijn opgemaakt en geïllustreerd.

Steeds vaker valt te constateren, dat onze twee woordenboeken door anderen gebruikt worden als bron van kennis.

Ook in de *Brabantse Spreukenkalender* treffen we steeds meer bijdragen vanuit onze werkgroep aan.

Distributie

De bezorgers A. van Dijke, A. Middag, C. van Opdorp, J. Michielsen, J. Rens, J. van Dooren, A. de Jong., . Paardekam, P. de Dooij, B. Pals, K. Rennen, J. Adriaansen en J. Daalmans bezorgden in 2018 drie Tijdingen, vijf nieuwsbrieven en de contributiebrief. Daarnaast verspreiding via post naar onze leden buiten onze gemeentegrenzen, in België, Canada en de Verenigde Staten. De postverzorging is in 2018 overgenomen door Mathijs Gremmen, die samen met Cor Cleeren de werkgroep samen leiden.

Documentatie

In de heemhoek in de bibliotheek in Hoogerheide wordt o.a. door onze schrijvende leden dankbaar gebruik gemaakt van de aanwezige informatie. Met name de toegankelijkheid wordt geprezen. In de heemhoek zijn ook vitrines geplaatst met voorwerpen uit het streekheemmuseum 'Den Aanwas' en is er een informatie paneel en een fotowand met foto's van onze Fotowerkgroep. Op vrijdagmiddag van 14.30-16.30 uur zijn er mensen van onze heemkundekring aanwezig. Op deze tijden kan het openbare gedeelte van onze documentatie worden ingezien en is er de gelegenheid om vragen te stellen.

Fotografie

De fotowerkgroep heeft de volgende leden: Jan Hommel, Jaap van de Berg, Rinus Verheggen, José van Horne, Jac Cloots en Frans Klaassen. José en Jac zijn in de loop van het jaar lid geworden. De werkgroep fotografie kwam dit jaar vier keer bij elkaar op de eerste woensdag van de maand om 10.30 uur in het heemhuis in Hoogerheide. De gemaakte foto's worden regelmatig gebruikt op onze website en op Facebook. Ze kunnen ook worden opgenomen in ons digitaal archief. In 2018 werden 114 foto's aan het archief toegevoegd.

Enkele onderwerpen die werden vastgelegd:

- Foto van de maand voor de website (moet binnen de gemeente gemaakt zijn in de betreffende maand en er moet een duidelijke relatie met ons heem zijn)
- Veranderingen in beeld
- Opening tentoonstelling Anselmus in het museum
- Vrijwilligersmiddag
- Wjeeldrechts dicteej
- Monumenten in de gemeente. Dit project is, evenals kunstwerken in de gemeente, nu afgerond
- Onthulling standbeeld Paulientje

- Lezing Jochen Rengers

Toekomst

Frans is bezig zijn taken in het bestuur en bij de fotowerkgroep over te dragen, vanwege zijn verhuizing naar Rijen. Jan Hommel stopt met ingang van 2019. Begin januari 2019 is Humphrey Hekhuizen lid geworden van de fotowerkgroep. De eerste vergadering van 2019 geeft hoop op continuïteit bij de FWG. Rinus Verheggen heeft zich bereid verklaard de activiteiten van oktober - april te coördineren.

Genealogie

De werkgroep genealogie komt in principe iedere eerste donderdag van de maand, m.u.v. juli en augustus, om 14.00 uur bijeen in het heemhuisje te Hoogerheide. Bij slecht weer of feestdagen wordt uitgeweken naar een andere donderdag. Tot ongeveer 14.30 uur wordt eerst nog onder het genot van een kopje koffie of thee wat bijgepraat.

Op dit moment is de werkgroep nog steeds bezig met de bevolkingsregisters van Ossendrecht en het rechterlijk archief van Putte. Ook is zij begonnen met het gerechtelijk archief van Woensdrecht. De dames Marjolein Bakx en Jolanda de Laet zijn al jaren belast met de bevolkingsregisters. Via een leesapparaat worden de fiches, aanwezig in het heemhuisje, gelezen en meteen in een computerprogramma verwerkt. Hier zijn ze al enkele jaren mee bezig en het einde lijkt nog niet in zicht. Engelus Paardekam met Cor Cleeren en Kees Soeters met Karin Sion werken op 4 computers aan het rechterlijk archief van Putte. Van het internet worden de archiefstukken gedownload. De een leest en de ander verwerkt hetgeen gelezen wordt. Ook dit gaat in een computerprogramma. De nadruk ligt vooral op het belangrijkste van zo'n akte: over wie het gaat, waarover gesproken wordt en waar het plaats vindt. De ambtelijke taal wordt zoveel mogelijk vermeden. Het gaat de genealoog om vooral de belangrijkste gegevens. Met het rechterlijk archief kan de werkgroep nog jaren mee aan de slag. Ook is de werkgroep gevraagd om het kerkarchief van de parochie de Bron te archiveren. Daar is de werkgroep nu volop mee bezig in het museum. Alle stukken worden gefotografeerd en dan opgeslagen in mappen en dan per parochie gearchiveerd, wat een behoorlijke klus is.

Heemtuin

Helaas is onze tuin getroffen door de buxusmot. 2018 heeft in het teken gestaan van het plannen en herinrichten van onze tuin. Hier is het idee ontstaan hier een wedstrijd voor tuinontwerpers/aanleggers aan te wijden. Dit zal in 2019 vorm krijgen.

't Kwartier

Het betreft hier alle vermeldingen van bezoekersaantallen van diverse bijeenkomsten, voor zover bekend.

De werkgroep Stamboomonderzoek vergaderde 1 keer met 4 personen.

Het bestuur van Het Zuidkwartier vergaderde er 4 keer. In totaal 22 personen.

Bovendien vergaderde het bestuur er 1 keer samen met de SBCEZ. 6 personen.

De werkgroep Dialecten vergaderde er 3 keer met in totaal 23 personen.

De werkgroep Fotografie kwam er 7 keer bij elkaar met in totaal 29 personen.

Van de werkgroep Kantklossen is 20 keer bij elkaar geweest met in totaal 11 personen.

De Praatmorgen wordt gehouden op elke eerste zondag van de maand, met een koekje bij de koffie. Het aantal bezoekers aan deze morgen is iets teruggelopen. Deze is in 2017 12 keer gehouden, met in totaal 113 personen.

De Buurtmorgen vindt elke maandagmorgen plaats van 10:00 tot 12:00 uur, met uitzondering van Tweede Paasdag, Tweede Pinksterdag en eventueel Eerste of Tweede Kerstdag. De

Buurtmorgen had dit jaar duidelijk meer bezoekers dan voorheen. De 48 Buurtmorgens trokken in totaal 562 deelnemers.

Vanaf heden kan iedereen het Heemhuisje van huis uit bekijken, omdat Vincent Krijtenburg het huisje van binnen en van buiten, de zolder en de begane grond, heeft vastgelegd met een 360 graden camera. De opnames zijn te zien via de site van de Heemkundekring.

SBCEZ

De Stichting Behoud Cultuur Historisch Erfgoed Zuidwesthoek (SBCEZ) heeft zich het afgelopen jaar voornamelijk bezig gehouden met de volgende punten:

Onderhoud Heemhuisje en Museum

Vorig jaar hebben we in het jaarverslag geschreven dat we een meer gedetailleerd onderhoudsplan wilden gaan maken voor het museum en het heemhuisje. Dit hebben we gedaan. Volgende stap is dan weer, zoals heel vaak, de financiering van dit onderhoud. Hier zijn wel wat ideeën over, maar zal een continu gevecht zijn om dit voor elkaar te krijgen. Er valt daar weinig meer over te vertellen dan dat we druk bezig zijn om deze financiering rond te krijgen.

Behoud Cultuur Historisch Erfgoed

De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van de nieuwe galerij bij het museum, pogingen om het heemhuisje in eigendom te krijgen en onderhoud van het museum en heemhuisje. Omdat de galerij al enige tijd klaar is en het in eigendom krijgen van het heemhuisje ook even in de koelkast is gezet vonden we het tijd om weer eens naar een andere (fundamentele) doelstelling van de stichting te gaan kijken die al enige jaren niet werd uitgevoerd en dat is, zoals de naam van de stichting ook zegt, behoud van cultuur historisch erfgoed. Velen zullen zeggen: welk erfgoed?, want er is niets meer over. Het is een feit dat onze gemeente de afgelopen jaren heeft getoond niet echt een voorstander te zijn van behoud van cultureel erfgoed. Er zijn echter toch nog objecten over die het behouden meer dan waard zijn. Hiervoor moeten we ons dan ook actief gaan inzetten. Onze initiatieven vielen samen met het realiseren van een nieuwe erfgoedverordening door de gemeente Woensdrecht (te vinden op de website van de gemeente). Een goede samenwerking met de gemeente is voor dergelijke initiatieven van cruciaal belang. We zijn dan ook al enige keren met de gemeente in gesprek geweest over hoe we een en ander op kunnen pakken. Dit is zeker een onderwerp voor de lange termijn, maar we hopen van harte dat we een keer in staat gaan zijn om een aantal objecten voor het nageslacht te kunnen bewaren i.p.v. dat we alles onder de sloophamer zien verdwijnen.

Museum den Aanwas

In januari zijn we weer verder gegaan met de indeling van het afdak en de verdere buitenomgeving. Het was grotendeels klaar voor de opening begin april. De nummering hebben we helaas niet klaar gekregen.

De tentoonstelling over de in Ossendrecht geboren **Anselmus Musters** (Toon) Musters -- oorlogsheld in Rome, was een groot succes

De tentoonstelling werd ingericht door John van Doorn samen met de familie Raaymakers, neven van Anselmus Musters. Een indrukwekkend geheel. De opening was op 14 april en werd verricht door wethouder De Waal en Louis Raaymakers.

Ook dit jaar werd de inventarisatie van de collectie en het uitzoeken van het archief van "De Bron" weer voortgezet met ondersteuning van Lea en Dian. Steeds op de dinsdagochtenden.

Van april t/m oktober was het museum iedere 2^e en 4^e zondag open voor bezoek. Met dank aan de suppoosten.

De projecten Jet en Jan(groep 5) en Ot en Sien (groepen 1 en 2) zijn goed verlopen en is altijd leuk om te begeleiden.

In totaal hebben 1164 personen het museum bezocht.

Jet en Jan 196 leerlingen en 60 begeleiders 256

Ot en Sien 312 leerlingen en 84 begeleiders. 396

Groepen en openings- zondagen 512 totaal 1164.

Medewerkers in het museum museum:

Cor Cleeren Dinsdag-team, suppoost, inventarisatie en contact bestuur.

José.v.d.Maegdenbergh, Suppoost, Jet en Jan en soms extra hulp

Gerda Kap, Jet en Jan

Hetty Kappelhof Suppoost en Jet en Jan soms extra hulp

Harold Kuijl Suppoost

Nardi Middag Suppoost, Jet en Jan, Ot en Sien

Adri van Opdorp Jet en Jan

Broer Pals Dinsdag-team

Isa Theuns Suppoost, Jet en Jan en soms extra hulp

Karin Sion Jet en Jan

Jac Smeijers Suppoost en Dinsdag-team

Franka Stoutjesdijk Suppoost, Dinsdag-team, Jet en Jan, Ot en Sien

Nora van Duyvenbode, Ot en Sien

Ineke van Hoek Ot en Sien

Oude handwerktechnieken

Dit jaar is weer iedere 14 dagen op donderdagmiddag en donderdagavond geklost, zij het op een laag pitje. De oudste leden zijn 80 jaar en ouder. De leeftijd speelt vooral een rol in de middaggroep. De avondgroep heeft ook nog twee 50 plussers. Hopelijk kunnen we het zo vasthouden. De 11 leden zijn:

Virginie Suykerbuyk, Cor Poel, Corry Becht, Corry Landa, Corry Rens, Rina Verbeek,

Jannie Vonk, Anja Kuystermans, Riet v.d.Velde, Sylvia van Tilburg en Bep Brokken

Dit jaar zijn 2 leden gestopt.

Redactieraad

De redactie wordt gevormd door Maria Roskamp, Franka Stoutjesdijk, Jan van Elzakker en Jopie Daalmans. Bij Franka en Maria worden door diverse schrijvers artikelen aangeboden ter plaatsing. Jan schrijft veel zelf en Jopie speurt naar bruikbare onderwerpen en naar personen die dit aan willen leveren. Aangeboden artikelen worden door Jopie en Maria beoordeeld op bruikbaarheid en vervolgens voorgelegd aan Franka en Jan. Ook beslissen Maria en Jopie welke artikelen in welke Tijding zullen komen en ze houden er dus ook een voorraadje op na.

Dat is momenteel angstwekkend klein en bestaat voornamelijk uit bijdragen van onze dialectgroep. Maria is degene die zorgt voor de lay-out en bepaalt samen met Jopie volgorde van plaatsing en verzorging van de tekst. Maria zet schrijvers ook op een spoor om een aangeleverd artikel te verfraaien. Daarnaast zette zij haar wensen voor het drukken van ons blad in een begeleidend schrijven en had via Cor Cleeren contact met de drukker.

Omdat Franka en Cor ook lid zijn van de museumgroep werkt de redactie steeds meer met hen samen door bijvoorbeeld op de achterkant van de kافت de seizoententoonstelling aan te kondigen en eventueel van de samenstellers daarvan ook een artikel te publiceren in de Tijding (voorbeeld Pater Anselmus Musters) of door eraan te refereren via de museumrubriek (voorbeeld Mie Pot voor de tentoonstelling in 2019).

Website

Websitebeheerder: Sebastian Schauenburg, te bereiken via website@hkk-zuidkwartier.nl

De volgende personen konden in 2018 informatie op de website plaatsen:

- Jan Luysterburg (voorzitter)
- John Mathijssen (penningmeester)
- Frans Klaassen (werkgroep fotografie, bestuurslid)

Naast de website is in 2017 een Facebookpagina opgestart. Deze wordt beheerd door de bestuursleden Frans Klaassen en John Mathijssen.

Werkgroep evenementen

In 2018 zijn geen extra evenementen door deze werkgroep georganiseerd.

Aldus vastgesteld op de Algemene Ledenvergadering d.d. 25 april 2019.

De voorzitter:

Jan Luysterburg

De secretaris:

Esther Cleeren

De Vice- voorzitter:

De penningmeester:

John Mathijssen

De bestuursleden:

Cor Cleeren

Dees Verbeek